

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se ne vrnjajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištev, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 5. februarja. V državnem zboru je bral ministerski predsednik Auerperg cesarsko pismo, v katerem cesar kliče zavoljo nujne potrebe, da se pogodba z Ogersko konča, dosedanje ministertvo zopet na vlado. Ministerski predsednik motivira potem demisijo ministrov, pravi, da je cesar zadobil prepričanje o nemogočnosti osnovanja drugega ministertva, zato je apeliral na dozdane ministre in izrekel pričakovanje, da bode sporazumljenje z mejsobojno pravičnostjo doseglo se. Ministerstvo misli, da je dolžno, glede na resni položaj stvari, poslušati klic cesarjev, in prosi zbornico, naj se podviza z obravnavanjem nagodbenih predlog.

Peterburg 3. februarja. V Adrijanopolji so bile 31. januarja zvečer od porte sprejete podloge miru ravno kar od pooblaščenec sultanovih podpisane, ravno tako je bilo skleneno premirje. Precej je bil ukaz vsem oddeljenjem poslan, naj se vojevanje povsod ustavi, v Bulgariji in v Kavkazu. Vse tvrdnjave na Dunavu in Erzerum Turki zapusté.

London 5. februarja. Avstrijski cesarjevič Rudolf je bil pri seji zbornice navzočen.

Vlada izjavlja, da nema nobenih oficijalnih poročil o ruskej nameri vzeti rumunsko Besarabijo, niti o tem koliko časa bode trajalo premirje, niti o podlogah miru.

Pri nadaljevanji kreditne debate reče Gladstone: Kredit je zdaj navzočnim izpremenjenim razmeram nepotreben; on sproži idejo, naj obe zbornici namesto kredita pošljeta adreso na krono, v katerej adresi obljubita kroni podporo pri delovanju na evropske konferenci.

Vojni minister Hardy naglašja potrebo kredita, ki je premajhen, da bi se vojska vojevala, ali potreben, da se pripravi na vojno, ker če se mirovni razgovori razbijejo, bode položaj Turčije in Evrope najbolj nevaren. Debata je do jutri odložena.

Peterburg 4. febr. Car je pri razgledovanju vojske čestital, da se je zadovoljujoče premirje sklenilo in je rekel: Rusija še nikakor nij in dolgo še ne bode na konci, temuč mora pripravljena biti, da trajen, dostojen mir doseže.

Peterburg 4. febr. Oficijalno General Strukov je dobil ukaz marširati v Radosto, da varuje to mesto pred turškimi begunci, kateri ropajo in plenijo.

Atene 4. febr. Grška ne misli Turčiji vojne napovedovati, temuč le svoje sonarodnjake pred napadi Čerkesov brani. **Grška vojska prodira v Tesalijo.**

Carigrad 4. febr. Mehemet Ali je imenovan za poveljnika na Kreti.

London 4. febr. Vojvoda Northumberland je vstopil kot hranilec velicega pečata v ministerstvo.

Malta 4. febr. Okovani ladiji „Ra-leigh“ in „Achilles“ sta odpluli v Besikabai. — Ladija „Devastation“ je spremlila transport torpedov iz Reke.

Peterburg 3. febr. „Agence Russe“ naznanja, da se bode evropska konferenca zbrala v katem mestu manjše države.

London 3. febr. Iz Aten se v „Times“ poroča 1. febr.: Minister vnanjih stvari bode jutri velevlastim pisal pismo, v katerem bode opravičil, zakaj Grecija zasede Tesalijo, Epir in Macedonijo.

Cetinje 1. februarja. Avstrijski in ruski zastopnik sta odpotovala od tu v glavni stan knežev pred Skader.

Aten 1. februarja. Narodna skupščina na Kreti je izrekla, da je turška vlada na Kreti odstavljen, in da se Kreta z Grško združi. Narod je ta sklep z navdušenjem potrdil. — Vse moško prebivalstvo Grecije je pod orožje k narodnej gardi sklicano. Veliko vojno navdušenje vlada.

Vojska.

Premirje sklepa Rusija, torej bi se mogla Turčija toliko oddahnuti, da bi čula smrtno sodbo svojega evropskega velevladanja. Ali osoda jej še tega ne privošč, starej grešnici. Zlaj se začenja še grško-turška vojska. Grški vojaki so mejo prestopili.

O namerah in vojevanju Srbov poroča belgradski dopisnik „Timesom“ 29. januarja: „Paše Hafisa, Šakira in Tojo, kateri so blizu Prištine zbrali bili 60 taborov vojske, prišla sta se severa polkovnik Lješani in z obmoravsko vojsko in z neke druge strani general

Listek.

Telephon.

(Spisal J. Zor, brzojavni uradnik na Črnovcih v Bukovini.)

Devetnajsto stoletje imenuje se po pravi stoletje iznajdeb. Vsako desetletje zapiše v svoje letnike najčudovitejše napredke v znanostih, da, skoro vsako leto daje nam nov in prav mogočen pogled v silne neizmerne tovarne narave. A kar bistroumnosti učenjakov skrito ostane, to nam ponuja dostikrat narava sama potem slepe sreče. Najsilnejše naravne moči so se porobile človeške iznajdlivosti: uže se vije orjak na paro kakor služnik pod pestjo podjetnega človeka, uže je prepreženo skoro celo površje zemlje z železno mrežo brzojavnih potez, po katerih razodeva človek z naglostjo bliskovo svoje umotvore najoddaljenejšim bitjem, njemu po duhu sorodnim; in zopet je človeški bistri um rodil nov čudež.

Telephon, daljnoglasnik, nij, kakor mar-

sikatera druga iznajdba, dete naključbe, marveč je nasledek velike preudarljivosti, neprestanega preiskovanja, neutrudljivega opazovanja in natančnega primerjanja človeškega duha.

Učenjaki Page, Erlund, Sinsteden, Ampère, Marian, Palmieri, Linari, Wheatstone, Faraday, Wertheim, de la Rive, Henry in drugi so se svojim preiskovanjem na polju elektrike nakopičili gradiva za iznajdbo telephona. Frankobrodski učitelj Reiss je l. 1860 sestavil, na podlagi preiskovanj in izkušenj imenovanih učenjakov, orodje za brzojavljenje muzikalnih glasov v daljavo. Za njim sestavljala sta leta 1874 Elisha Gray v Chikagi in poznejše Paul Lacour enaka orodja.

Vse te pa prekosi v prostosti sestave in po svojej zmožnosti novi, po Amerikancu, — ali prav za prav Škotcu — Alešu Grahamu Bell, sestavljeni telephon. Sestava tega orodja, ki po vnanjem enači gledališčnemu kukalcu, opira se na pravilo primérjanja magneto-elektrike s tresenjem in žvenenjem po glasovnih valovih zadetih kovin.

Da razumemo vršenje brzojavljenja po telephonu, treba nam zapomniti to-le:

Ako vtaknemo v votlino vretenca, ki je z izoliranim (se svilu ovitim) dratom obdano, valjarček mehkega železa, ako potem zvežemo konce tega drata s tečaji galvaniske baterije, tako, da električni tok po dratu kroži (se pretaka) postane železni valjarček magnetičen — elektro-magnet.

Nasprotno, ako denemo mesto mehkega železa v votlino vretenca magnet, prouzročuje ta magnet v dratu, s katerim je vretenca ovito, brez galvaniske baterije električen tok.

Električen tok tem potem prouzročen se imenuje inducirani električni tok in elektrika se imenuje magneto elektrika.

Ako približamo magnetu mehko železo, se ono za toliko časa pomagnet, dokler je v dotiki z magnetom.

Ako približamo železnemu valjarčku, ki je vtaknen v vretenca ovito z dratom, prvi ali drugi tečaj magneta, postane železni valjarček magnetičen, in v ovinkih drata, okoli vretenca

Belimarković, ki je zapovedoval šumadijskemu koru. Po hudem boji, v katerem so Srbi pri dobili Petrovo goro, so se Turki jeli umikati in Srbi so jih podili do Gilana, katero mestice so jim tudi srečno vzeli. V boji pri Prištini je bilo baje 3000 Srbov ranjenih. — Zdaj maršira proti Prištini 35 000 Srbov, katerim se je pridružil Oreškovičev oddelek, ki je pribojeval Kačaniško sotesko. Horvatović ima zasedeno na cesti v Uesküp linijo, katera se razprostira od Radomira do Kōstendila. Skoraj vso Staro Srbijo imajo uže zdaj Srbi v svojih rokah. Srbski glavni stan bode baje preložen iz Niša v Leskovac. Veliki knez Nikolaj je poslal knezu Milanu depešo, v katerej izreka nadejo, da bode srbska vojska izbojevala še večjih uspehov, ter pravi, da je prepričan, ka bode leto 1878 začetek novej dobi v zgodovini kneževine srbske.

Premirje je skleneno.

V nedeljo jutro nam je telegraf prinesel veliko novico, da je premirje skleneno, ker so koncem, po večdnevem oprezovanji, Turki vse podpisali, kar so Rusi v Adrijanopolju zahtevali. Glavno rusko zahtevanje je bilo, kakor se vidi iz vspeha, da Turki Rusom prepuste vse obdunavske trdnjave, (Ruščuk, Vidin, Silistrijo,) ter se umaknejo tudi iz Erzeruma. Teško je moralo biti Turkom, da so privolili v to jako veliko in daleč se-zajočo terjatev, da so položili, razen Carigrada, skoraj vse Rusom pred noge, in tako izpoznali, da so do celega strti in premagani.

S tem je Turčija položena pred noge zmagovalnega carja osvoboditelja. S tem je zmaga slovanskega orožja dovršena, pobitje Turčije in vseh njenih prijateljev, zlasti naših nemškutarjev, odločeno. To poslednje tem z večjim zadovoljstvom zopet konstatujemo, ker se domislamo, kako so baš naši nemški in nemškutarski listi julija in avgusta meseca psovali na Rusijo, v nebo povzdigovali životno moč Turčije in se veselili, da s premaganjem Rusije bode premagano Slovanstvo. Nij! Narobe je prišlo, hvala Bogu!

Delo to, se ve, da s tem nij še končano. Vendar so menda to početki konca.

Dogovorjene so podloge miru. To so le občne črte. V principu je mir sklenen. Zdaj pa pride potreba stvari na drobno pojasniti.

Rusija bode svoje terjatve natanko pojasnila. Turčija, tepena, onemogla in izmučena, bode na vse privolila. Ker je izročila za ceno samega premirja tako važne trdnjave v Evropi in Erzerum, glavno mesto Armenije v Aziji, ne bode se ustavljala za ceno miru še več odstopiti. To je osoda zmaganca.

Kako daleč pojdejo končni ruski mirovni uveti, tega še ne vemo, pa zvedeli bomo kmalu, kakor tudi to, koliko bodo Rusi imeli ozira na nervozno Anglijo in drugo protirusko „Evropo“, ter koliko bodo ali ne bodo opustili svojega naroda terjatve, da se končni podpis miru dá v Carigradu in se tako islam v Evropi enkrat za vselej zlomi.

Najbrž, da bosta Srbija in Črnagora dalje vojevali, ne zменеč se za rusko-turško premirje. Srbi morajo namreč pred sklepanjem miru vso staro Srbijo oboriti, a Črnogorci nijso še svoje operacije proti Skadru dovršili. Turčija, ki je vse ostanke svojih vojska zbrala v šance pred Carigrad, jim nema kaj izdatnega nasproti poslati, zlasti zdaj ne, ko je še Grška enkrat vojno začela, kasno sicer, ali vendar.

V angleškej zbornici

je bilo vprašanje dovoljenja kredita, t. j. vmešavanja ali nevmešavanja v orijentalno vojno, predmet posvetovanja. Forster je rekel, da je od ministerstva zahtevani kredit nezaslišán; ničesa nij tacega v podlogah miru, kar bi moglo opravičiti sumnjo Anglije; one ne devajo v nevarnost britskih interesov. Da Rusija zahteva Dardanele, to je naravno in vredno premisleka vse Evrope. Odposlanje angleškega brodovja za varstvo angleške lastnine ter angleških podložnikov je lahko razumeti, a kadar bi ona bila ondi, da ohranjuje odprto pot po morji, bila bi to prelomitev nevtralitete Vlada da more z glasom složnega naroda nastopiti v konferenci, samo, ako zastopa jedino prave angleške interese, kakor sta: pot v Indijo in nedotaknena celota Egipta. Trajno zasedenje Carigrada se bolj tiče avstrijskih, nego angleških interesov, ali vlado treba podpirati, da zabrani Rusom, ako bi hteli trajno zasedati Carigrad ali vožnjo skozi Dardanele samo in izključno ruskim ladijam dovoliti. Dobra uprava evropske Turčije je tudi angleškim interesom

ugodna. Doslej pak, da še nij nobeden pravi angleški interes prišel v nevarnost.

Cross, državni tajnik notranjih zadev, trdi, da v kabinetu nij stranke, ki bi se potegovala za vojsko. Zahtevani kredit da nij imel biti občno zaupno glasovanje; denar so terjali samo za slučaj, ako bi ga trebalo. Opozicija naj dokaže, da se je vlada svojim obljubam izneverila, ali da je izpremenila svojo politiko. Zunaj zbornice govorjeni govori opozicije so polni lažnjivega duha; nek zlodej da je skrit v popravnem nasvetu Forsterjevem. Opozicija hče razširjevati vtis, kakor da bi vlada dajala Turčiji nadeje o pomoči. Da se zadržuje podpisanje mirovnih podlog, kriva je Rusija. Kakov strateški razlog imajo Rusi, da vedno napredujejo, ko je uže sprejem mirovnih uvetov znan? On imenuje opozicijo rusko prijateljico. Cross to izrecilo potem popravi, a na koncu svojega govora pravi: vlada jedino to želi, da pripomore do popolnega, koristnega in trajnega miru.

Mnogo govornikov pride potem na vrsto, kateri govore za predlog Forsterjev ali proti njemu.

Bright prav resno govori za mir. Cross je, pravi, omenjal lažnjivega duha v govorih opozicije; ali kakovi so govori lorda Beaconsfielda in drugih ministrov? Vojujoča imata pravico samostojno določevati o miru, dokler nijsta ozledila interesov nobednega družega. Angleški interesi zahtevajo svobodo kristijanom in mohamedanom po evronskeji Turčiji; v Aziji Anglija nema interesov. On je za to, da se plača Rusiji izmerna odškodnina, ter se mu zahtevanje, da se odprè pot skozi Dardanele, vidi opravičeno. Podloge miru ne mogó vzbujati skrbi; nič ne more netiti nevredne sumljivosti proti Rusiji, ter opravičevati grozilnega držanja Angleške na konferenci. Anglija naj izjavi, da nema niti interesa, da se vzdrži Turčija, a da tudi nij sovražnica Rusiji; vlada more vmestiti dedšino vojske ali mira, to je takega mira, kateri bi jo sprijaznil z jedno največjih držav. (Glasno priznanje.)

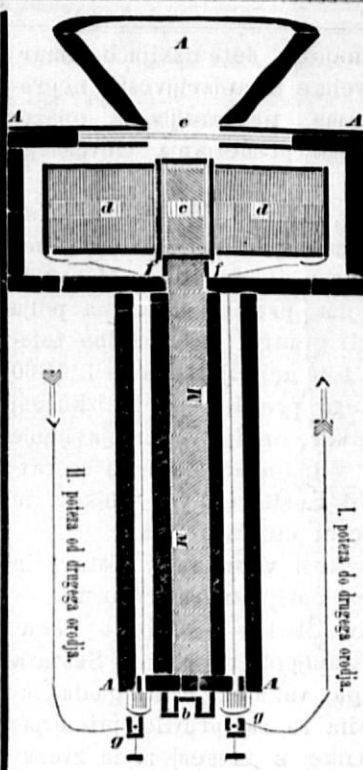
Sandon oméče očitjanje, da ima vladna politika vojevito tendencijo. Forsterjevo razpravljanje o podlogah miru, pravi, da nij modro; pravo vprašanje je to, da se dovoli

navitih, prouzroči se, kakor je to uže poprej pri magnetu navedeno, magneto-elektrika.

Magneto-elektrika pokaže se v dratu na vretence navitem dvakrat, in to pri samem magnetu le v trenotkih, kadar se magnet v vretence vtika in kadar se iz vretenca zopet vzame; pri k magnetu priklopljenem, železnem, z dratom ovitem valjarčku, kadar se ga s tečajem magneta dotaknemo in magnet od njega zopet oddaljimo. Se ve, da je vse eno, ali se magnet k železu, ali železo k magnetu približuje. To dotikanje in oddaljenje magneta se lahko prav hitro ponavlja eno za drugim.

Ako približamo dalje k magnetu pritaknenemu, z izoliranim dratom ovitemu železnemu valjarčku, kateri je torej tudi magnetičen, še drugo mehko železo, na primer v podobni prav tenke male pločice, postane pločica tudi magnetična, se počne tresti (vibrirati) in žveneti, ali ona izgubi zopet vse te lastnosti kadar jo od magnetičnega valjarčka oddaljimo.

To približevanje in vsled njega magnetiziranje, in to oddaljenje in vsled njega izguba magnetizma v pločici, prouzročuje v na-

vretencu okolo železnega valjarčka navitem dratu, ravno kakor je to zgoraj pri magnetu rečeno, vselej le v trenotku približevanja in oddaljenja magneto-elektriko. Ako se obrnemo krepko govoreči proti okenčini (Fenster-scheibe) ali klavirju ali pa proti citram, se trese (vibrira) in žveni okenčina, strune v klavirju in na citrah, vsled valov v zraku po glasu prouzročeni.

Ravno tako se trese in žveni prej omenjena železna pločica, ako pride v obročje po govorjenju prouzročenih zračnih valov.

Sestavba telefona utemeljena je na gori omenjenem.

Orodje (Apparat) obstoji, kakor kaže spredaj, v prerezi in polovici večine narisani obrazec, iz, v votlem do pol palca široke lesene cevi, ki na enem konci enači govornej trobi (Sprachrohr), razširjenej v AAAA; v tej stoji magnet M z vrtelom b pritren. Na magnetu je pritrjen mehak železen valjarček c, v dratu dd na vretencu navitem. Neposrednje, pred železnim valjarčkom c, je v les vdelana železna tanka pločica e, tako, da se valjarčka ne dotika in da se zamore brez zavire tresti (vibrirati). Konca okolo vretenca ovitega drata ff zvezana sta z vrtelci gg.

Telefona sta potrebna se ve da dva, na vsakej postaji jeden. Poteze ravno tako dve — ena do druge postaje — in druga od tam nazaj. Mesto zadnje porabi se zemlja, tako, da se v vsakej postaji drat od enega

kredit, katerega smatrajo za potrebnega, da se more Angleška udeležiti bližnje konference z dovoljno veljavnostjo ter vplivom. Debata se odloži za prihodnji dan.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. februarja

Telegraf nam z **Dunaja** nič novega ali iznenadljivega ne prinaša, če pripoveduje, da je zopet staro ministerstvo pozvano, naj skuša nagodbo z Magjari dovršiti. Nihče nij hotel zavožene in zamešane stvari podedovati, nihče v tem času naslednik biti. Kadar pa se „nagodba“ naredi, potem se kriza najbrž zopet vrne.

Ogerski minister **Tizza** je bil v petek na Dunaj prišel in bil pri cesarji. Pogovor je menda bil o ministerski krizi cislejtanskej. Kaj je mož rekel, ne povedo še zadnje dunajske novine.

Vnanje države.

Grška vlada Kumundurosova je v zbornici dobila 31. t. m. s 121 glasi proti šestim neomejeno pooblastilo storisti za vojsko vse, kar je treba. Take velike večine, pravijo, nij imela še nobena grška vlada kakor sedanja.

Iz **Carigrada** se poroča, da so izmanje po mošejah pozivali moške Turke naj se oglašajo v vojaške za brambo Carigrada. Ali oglasilo se jih je le 38 mož! To je torej tist fanatizem, o katerem so nekdanj znali neki listi toliko govoriti. — Za brambo Carigrada bi bilo treba vsaj 100.000 mož, a Turčija v vsem skupaj ne spravi več nego 50.000 jih vkupe.

Iz **Londona** se poroča „Pol. Corr.“, da angleški vladni krogi še vedno tako vojevito mislijo, kakor pred podpisom premirja. V Guildhallu je bil meeting, v katerem se je vladi zaupanje izreklo. — V zgornji zbornici je Derby rekel, da je mogoče, da bode angleške floti treba iti v Carigrad.

V **Parizu** so 31. januarja t. l. francoski škofje imeli posvetovanje, kako bi se dalo katoliškim vseučiliščem na bolje pomagati.

O **papeži** najnovejši rimski telegram poroča, da je zopet zdrav.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj **konfisciran** zaradi uvodnega članka „po volitvah v trgovinsko in obrtniško zbornico.“ Mi nismo niti slutnje imeli, da bi mogel oni članek količkaj drž. pravdnistvu nevšečnega v sebi imeti, sicer bi ga gotovo, zlasti na tak dan ne sprejemali, ko važne drage telegrame — zastonj tiskamo, in smo

vrtelec *g* v zemljo zatakne, in se zemlja zmoči.

Brzobjavljenje s telephonom vrši se torej:

a) pri telephonu, s katerim govorimo:

Mi govorimo v votlino *V* cevi *AAAA*, v katero je vdolana železna pločica *e*. Pločica začne se vsled glasovnih valov tresti in žveneti. S tem tresenjem približuje in oddaljuje se magnetičnemu železnemu valjarčku *c* v večjih ali manjših presledkih, ki so odvisni od hitrosti in kreposti govorjenja. S približevanjem k magnetičnemu valjarčku in oddaljevanjem od njega prouzročuje pločica v okoli valjarčka ovitem dratu *dd* po indukciji magneto-elektriko, katera se odteka iz koncev drata *ff* na vrtelec *gg*, in od tod na tu privezani drat poteze, ki pelje do poslušalnega orodja, to je na drugo postajo.

b) pri telephonu, s katerim poslušamo:

Magneto-elektrika, prihajajoča po potezi od govorečega telefona, vstopi pri enem vrtelec *g* v poslušajoče orodje, od tod po enem koncu *f* v drat *dd*, ki je okoli železnega valjarčka *c*

prisiljeni denes uže za dan zastarele vesti mej svet pošiljati.

— (Konfisciran) je bil tudi „Slovenec“ in sicer zadnja dva lista za vrstjo; enkrat zaradi dopisa o volitvah v trgovinsko zbornico, drugič zaradi uvodnega članka.

— (Vodnikova beseda v ljubljanskej čitalnici) je bila tudi letos na svečeni večer dobro, če prav menda skoro menj obiskana, nego druga leta. Mogoče, da zato, ker je bila naznanjena premalo. Gospá Franja Ravnikarjeva je z lepim in jako simpatičnim glasom ter gladko in razločno govorjenim slavnostnim govorom o domovinskih zaslugah in narodni ceni Valentina Vodnika navzočne prav razveselila in se jej je po zaslugi občna burna pohvala izkazala. Program godbeni je začela vojaška godba pod vodstvom izvrstnega kapelnika Czanskega z veliko Zajčovo hrvatsko kantato „Iztočna zora“. — Križovskega zbor „Utonjena“ so pevci izvrstno peli. Da se bode četrta točka, šestospev iz Lortzingove opere „Car in tesar“, dobro pela, prepričani smo bili uže pri čitanji imen dotičnih gosp. pevcev, in moramo le gosp. Medenu, ki je bil ta večer posebno pri dobrem glasu, dalje gospodom Branketu, Stegnarju, Valenti, Paternostru in Noliju, kakor tudi gosp. Stöcklu, ki je petje na glasoviru mojstersko spremljal, čestitati k vspehu. Zadnja točka programa, krasna in velikanska kompozicija Winterjeva: „Jadransko morje“ se spremljevanjem orkestra, za katerega je kapelnik gosp. Stöckl godbo v pravem duhu skladbe jako dobro instrumentiral, bila je vsakako najsijajnejša. Pod vodstvom neutrudljivega pevovodje gosp. Valente pel se je ta zelo težavni zbor tako eksaktno in veličastno, da mora biti čitalnica ponosna na take pevske moči kakor jih ima. Glede plesa omenjamo, da nam je v posebno zadostenje bilo, videti plesati slavnjansko „kolo“, in sicer tako natančno in lepo kakor še nikoli poprej, za kar se imamo zahvaliti pevovodji gosp. Juvančiču, ki je tudi kadrilje in kotiljon s čisto novimi figurami izborno vodil. Zdi se nam potrebno h koncu posebno poudarjati, da smo pogrešali mnoge osebe odličnejših narodnih krogov, kar je jako obžalovati, ker mislimo, da je dolžnost vsacega pravega domoljuba se take svečanosti udeležiti.

na vretencu ovit, se odteka od tod po drugem koncu drata *f* spet na drugi vrtelec *g* in na drugo potezo, ki vodi nazaj k govorečemu orodju.

Po toku elektrike po ovitem dratu *dd* pomnoži se magnetizem v valjarčku *c* in prouzroči v pločici govorečega telefona, čisto primerno in enako tresenje in žvenenje pločice poslušalnega telefona. Tresenje in žvenenje te pločice prouzročuje v zraku glasovne valove, enake govorjenju pri govorečem telephonu; glasovni valovi udarjajo na bobensko mreno v ušesu in prouzročujejo tu slisanje.

Poslušalni telephon se mora pri poslušanji na uho tiščati, drugače se ne sliši nič.

Ravno takisto, kakor govoreča beseda, more se brzobjavljati s telephonom tudi godba vsakovrstnega godbenega in piskalnega orodja, zvonjenje, trobenje, bobnanje. Najmilejše je pa čuti glas citer in klavirja v telephonu. Telephon se postavi z ustjem na citre ali klavir.

(Konec prihodnjič.)

— (Sokolski večer) bode denes v sredo 6. februarja v prostorih čitalnične restavracije. Program bode izvrševal domači orkester in gg. čitalniški pevci z domačimi pesmami. Začetek ob 8. uri zvečer. Reditelj večera g. Kadilnik. K obilnej udeležbi vabi odbor.

— (Za srbske ranjence) pobirati je dovolila deželna vlada gg. Horaku, Petričiču in Potočniku.

— (Prodajo hranilničnega poslopja) eraru smo mi uže poročali. Zadnji petek je finančni minister predložil državnemu zboru, naj dovoli, da erar proda svoje štiri poslopja, ki jih ima za finančne urade v Ljubljani, in naj kupi hranilnično poslopje za 120.000 gld., v 30. letih plačljivih.

— (Valvazorja) je izšel in se denes razdaje 26. zveščič, obravnavajoč „von den alten und ältesten Einwohnern des Landes Krain.“

— („Kroatische Post“) Namesto „Agr. Presse“, ki je nehala izhajati, začel je v Zagrebu izhajati nov časnik „Kroatische Post“ z istim slovanskim programom in isto obliko, kakor „A. Pr.“ To je menda zaradi tega, ker je „Agr. Pr.“ bil v Cislejtaniji odtegnen poštni debit. Oni, ki so radi brali „A. Pr.“, naj se sežejo zdaj po „Kr. Post.“

— (Promoviran) je bil, kakor se nam z Dunaja piše, dne 31. januarja tega leta na dunajskem vseučilišču gospod Franjo Škofic, c. kr. sodski pristav v Novem mestu, za doktorja pravoslovja.

— („Slovansko pevsko društvo višjih šol v Gradci“) vabi k pevskemu večeru, ki ga napravi v četrtek 7. februarja t. l. v dvorani „zum grünen Anger“ (Leonhardstrasse 9). Program: 1. „Bože živi“, zbor — M. Brava. 2. „Cigani“, zbor s tenor solo — A. Vogl. 3. „Milenko drahá dobrou noc!“ osmospev — K. Bendl. 4. II. Kitica národnih pesem slovanskih, zbor s spremljevanjem glasovira — sestavljal A. B. Tovačovsky. 5. „Moja rožica“, četverospjev — A. Nedved. 6. „Už ho vedou Mártina!“ humor. zbor z mirletoni in turškim bobnom — V. Mazánek. 7. „V tihej noči“, četverospjev — A. Hajdrich. 8. „Pevska popotnica“, zbor — J. Otto. Pevovodja g. Fr. Dolejš. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice za nečlane po 50 kr. za osobo in po 1 gld. za družino dobivajo se 6. in 7. febr. od 11.—2. ure v društveni sobi „Neue Weltgasse 4, I.“ in zvečer pri kasi.

— (Učiteljsko društvo v Celji) bode imelo v četrtek 7. t. m. svoj drugi letošnji zbor. Na dnevnem redu je mej drugim a) govor o sredstvih za kazalni poduk (gospod J. Bobisut.) b) Izlet z učenci v domačo okolico s pomladi. (Slovenski navod gosp. Lopana.)

— (V Bréžicah) napravi tamošnja družba strelcev svoj ples v sobani hotela Klembasovega 12. februarja.

— (Imenovanje.) Dosedanji namestnik okrajnega glavarja v Slovenj-gradu, g. Josip Rupnik, je imenovan za c. kr. okrajnega glavarja (in ostane morebiti na svojem sedanjem službenem mestu). Mož je dober uradnik, izmeren in kot rojen Slovenec slovensčine zmožen.

— (Prevoz orožja.) Piše se nam: „Grška vlada še zmirom novo orožje kupuje. Tako se je v soboto večer skozi Ljubljano 4 vagone novih pušk peljalo z mešanim vlakom. Delane so bile na zgornjem Štajerskem v mestu Štajer in so šle v Trst na grškega kon-

zula. Turškim prijateljem to nikakor nij po volji. Slišal sem godrnjati tacega „Nemca“: no, le počakajmo, da Angleži pridejo, jim bodo uže strune napeli. Torej zadnje upanje so jim zdaj Angleži.

— (Odvetniki na Štajerskem.) Sedaj je po uradnem poročilu 145 odvetnikov na Štajerskem, in sicer jih je v Gradcu 67, Mariboru 10, Ptuj 7, Celji 6, v Konjicah, Brežicah, sv. Lenartu i. dr. po 2, v Kozjem, Ormužu, Ljutomeru, Slovenj-gradcu in Slovenj-bistrici po 1 odvetnik.

— (Pravda.) Z Dunaja se nam piše: Dr. Ferdinand Pogačnik, znani advokat na Dunaji, naš rojak, je 31. januarja t. l. pred upravnim sodiščem zopet dobil znamenito pravdo. Občina Gries pri Bolcanu (Botzen) na Tirolskem je namreč nameravala razširiti svoje pri cerkvi mej vilami ležeče pokopališče. Posestniki vil so se temu protivili iz sanitarnih in gospodarstvenih oziror, a avtonomni uradi, katerih kompetenco v tej stvari nasproti državnim uradom je državno sodišče uže l. 1873 priznalo, so v vseh instancah po zahtevu občine in tedaj proti interesom posestnikov bližnjih zemljišč razsodili. Poslednji so stvar, od katere očitno odvisi vrednost njihovih posestev, izročili imenovanemu izvrstnemu odvetniku, ki jo je tudi v njihovo korist dognal, sklicevaje se na določila iz leta 1784, ki so za napravo pokopališč še za dandenes od upravnega sodišča veljavna spoznana bila, — kajti to sodišče je prejšnje razsodbe zavrglo in razširjenje pokopališča mej hišami ubranilo.

— („Deutsche Gründlichkeit.“) V najnovejši ravno zdaj izhajajoči izdavi Meyerjevega naučnega slovnika je brati v članku „Pfahlbauten“ sledeče: „Ähnliche Funde machte man in — Kärnthen, wo Dechmann die Funde im Laibacher Moor unter suchte“. Naš slavni renegat, prekrščen v Dechmana, in ljubljansko močvirje leži na Koroškem. Tacih smešnih dokazov „nemške natančnosti“ v dražih in mnogoobetajočih delih se vedno nahaja na kupe, in to pri onih istih Nemcih, ki se ne morejo nabahati, kako so „gründlich“, kako pa so Francozje, Slovani in vsi drugi nenemški narode površni in „inferior“ v znanji, zlasti zemljepisnem.

— („Šopek mičnih napevov za šolo in dom.“) Pod tem naslovom izdal je tiskar gospod Rudolf Milic v Ljubljani zbirko otroških napevov za ljudske šole, katere je nabral in priredil za našo narodno šolstvo neutrudljivo delavni c. k. učitelj, g. Feliks Stegnar. V tej zbirki je 52 prav lehkkih, prijetnih, enoglasnih, dvoglasnih in troglasnih napevov, mej katerimi nahajamo 11 za pevovodje, 10 narodnih napevov, tudi 10 narodnih napevov najdemo v njej z nekoliko novo izbranim, za šolarčke primernim tekstom. S to zbirko je dolgo zaželeno šolska pesmarica za slovensko mladino ustvarjena in v prvi vrsti gre hvala za to nabiratelju g. Stegnarju, kateri je na podlogi svoje večletne prakse v podučevanju v petji sestavil tako lep „šopek“, kakoršnega more nabrati le izveden in marljiv vrtnik cvetočej šolske mladine. Sedaj ne morejo več naši učitelji izgovarjati se, da ne morejo vspešno mladine v petji uriti, ker ne bi bilo dovoljnega gradiva za to; „šopek“ zadostuje popolnem za pevske vaje v ljudski šoli, in opomnimo še posebno one učitelje, kateri so malo vneti za petje, da je gospod naš minister sam pripoznal potrebo pevo-

nauka v ljudski šoli, ter željo izrazil, da se mora temeljito začeti in dejansko izvrševati. Priporočamo torej to zbirko prav živo vsem učiteljem in staršem, naj se po tem „šopku“ raznese po vseh slovenskih narodnih šolah srce blažilni pevski duh, in upamo, da bode tudi deželni šolski svet radostno to delce pozdravil, podpiral in v šole vpeljal. Vnauja oprava je prav čedna in ročna, note so s tipom tiskane in cena je zvezku 30 krajcarjev. Tudi se dobe besede brez napevov v posebni majhenej knjižici za 6 krajcarjev. Na prodaj je „šopek“ pri gospodu založniku R. Milicu v Ljubljani.

Razne vesti.

* (Osem ljudij unesrečilo) se je v neke vasi blizu Tešna, ko so star zid podirali. Zgrudila se je zidana stena, štiri ubila, štiri hudo poškodovala.

* (Požiganje mrličev.) Nekov bogatin, Evgen Praga, ki je oni teden v Milanu umrl, naročil je pred smrtjo, da neče pokopan, temuč, da hoče sežgan biti po smrti. Sorodniki so njegovej želji ustregli in dali ga po znanostnem sistemu sežgati. Sežiganje nij šlo po teoriji, temuč je trajalo od sobote večera do nedelje dopoldne, pa še nijso bili z rezultatom zadovoljni.

P. n.

One gospode naročnike, ki nijso še dolžne naročnine poslati, prosimo, da jo precej pošljejo, ker smo jim sicer primorani pošiljanje lista ustaviti. Administracija „Slov. Naroda“.

Dunajska borza 5 februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	64 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67 „ 45	„
Zlata renta . . .	75 „ 50	„
1860 drž. posojilo . . .	113 „ 25	„
Akcije narodne banke . . .	808 „ —	„
Kreditne akcije . . .	230 „ 25	„
London . . .	118 „ 30	„
Napol. . .	9 „ 44	„
C. kr. cekini . . .	5 „ 59	„
Srebro . . .	103 „ 65	„
Državne marke . . .	58 „ 30	„

Loterijske srečke.

Na Dunaji 1. febr.: 40. 16. 81. 11. 30.
V Gradcu 1. febr.: 39. 18. 78. 89. 47.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem za sočutje mej boleznijo in ob smrti njegovega ljubega sinka

Radoslava,

ter za prijazni izprevod mrliča na pokopališče izreka svojo srčno zahvalo

(37) Pavel Drahsler.

V Ljubljani, 4. februarja 1878.

Kdor želi kaj

Žaganja

kupiti, naj piše pod naslovom: **Žaganje, poste restante v Borovnici (Franzdorf).**

Dobiti je lepega žaganja žakej, kateri 100 klg. moke drži, po 15 kr. (36—1)

Kdo hče

mesečno po 100 gld. in več po strani zaslužiti si, zastopajoč imenitno hišo? — Ponudbo oseb vseh stanov pošlji pod naslovom „Z 430“ ekspedicija za anonce G. L. Daube in dr., I., Singerstrasse 8, Wien. (18—7)

Kavarna

v kolodvorskih ulicah štev. 24

bode 2. februarja odprta ter bodemo p. t. obiskovalcem stregli v popolno zadovoljnost. Tudi oddajemo nekotke novine v drugo roko. (30—3)

Novošegnega, rokodelnega, konfekcijskega, suknenega in platnenega blaga zaloga

C. Wannischa,

v Ljubljani, na mestnem trgu št. 7,

priporoča svoje velike sklade izdelkov, primernih za salone in plesne v pustni dobi 1878. (9—10)

25 gld.

plesna ali salon-obleka

pri

(22—3) M. Neumannu,

v Ljubljani, v Lukmanovej hiši.

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieri du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v telodu, na živcih, dalje prsno, i na jetrah; sloz naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, smenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, ahujšanje, bledico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spricel zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spricela profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinjo Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mescev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vseh pranih in čut-njenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescieri prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieri popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospodi! Vseled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanje in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo so se vse čutnice na celém životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieri in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieri zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodičini de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Vraždin, na pljučenem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v praih.

Revalescieri je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehasih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 40 gold.

Revalescieri-Biscuiten v puščah in Revalescieri-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu 24 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerjarskih trgovcih; tudi razpošilja danajeka hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali pevačijah. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (165)